

Biotechnologas Daumantas Matulis: „Tik sunkiu kasdieniu darbu susikuriame savo sėkmę“

Dvylika metų JAV praleidęs jaunas mokslininkas Daumantas Matulis grįžo į Lietuvą ir šiandien vadovauja Vilniaus universiteto Biotechnologijos instituto Biotermodinamikos ir vaistų tyrimo skyriui, vykdančiam tyrimus priešvėžinių medžiagų paieškos ir kūrimo srityje. Kas lėmė mokslininko pasirinkimą grįžti atsisakant karjeros perspektyvų užsienyje?

Sugrįžti padėjo ES parama

1993 metais įgijęs biochemiko diplomanto laipsnį Vilniaus universitete D. Matulis buvo pakviestas tęsti studijas JAV Minesotos universitete, kur įgijo biochemijos, molekulinės biologijos ir biofizikos daktaro laipsnį. Po studijų daugiau kaip trejus metus dirbo „Johnson & Johnson“ koncerne, tačiau stiprėjant dar į JAV atsivežtam įsitikinimui, kad įgijęs žinių ir patirties grįš jų pritaikyti į Lietuvą, atsisakė galimybių likti ir pradėjo ieškoti darbo perspektyvų Lietuvoje. „Šiandien, manau, pasielgčiau priešingai ir likčiau Lietuvoje, išvažiuočiau žymiai trumpesniai laikui nes perspektyvų čia nepaprastai padaugėjo. Mūsų specialybės mokslininkai turi daugiau galimybių išvykti mokslinėms stažuotėms nei gali išnaudoti“, - teigia D. Matulis.

Mokslininkas prisimena, kad net trejus metus teko ieškoti kvalifikaciją atitinkančios darbo vietos Lietuvoje. Situacija pasikeitė Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, mat buvo galima teikti paraiškas ES finansavimui. 2004 metais D. Matulis laimėjo europinę Marie Curie reintegracijos dotaciją, kuri jaunam mokslininkui reiškė ne tik tarptautinį pripažinimą ir patvirtinimą, kad jo vykdomi mokslo tyrimai yra pakankamai aukšto lygio, tačiau ir buvo tas ilgai lauktas bilietas namo. Grįžęs į Lietuvą D. Matulis subūrė tyrėjų grupę ir tapo laboratorijos vedėju VU Biotechnologijos institute.

Nors likęs JAV D. Matulis su šeima būtų gyvenęs geresnėmis ekonominėmis sąlygomis, tačiau, mokslininko nuomone, ne viską lemia pinigai. „Man labai svarbu nudirbti daugiau ten, kur manęs reikia, o ne praleisti dienas šalyje, kur už tave jau sukurta gerovė. Lietuvoje yra daug pasišventusių tyrėjų, ir čia galima rasti puikias darbo sąlygas ir puikią kolegų atmosferą, nežiūrint sudėtingesnių ekonominių sąlygų“, - tvirtina mokslininkas.

Protų nutekėjimas - netektis ar galimybė?

D. Matulis, kuriam taip pat teko garbė tarnauti prezidento Valdo Adamkaus visuomeniniu konsultantu emigracijos ir repatriacijos klausimais, optimistiškai vertina Lietuvos galimybes susigražinti išvykusius mokslininkus. D. Matulio teigimu, vien VU Biotechnologijos institute dirba per trisdešimt iš užsienio parvykusių mokslininkų. Jis pastebi, kad gabių studentų ir mokslininkų tikrai nepadeda sulaikyti dirbtinis uždarumas. Daug lengviau išlaikyti tuos, kuriems sudaromos sąlygos bent kartą per metus sudalyvauti tarptautiniuose moksliniuose renginiuose. Galimybės aptarti darbus ir dalintis idėjomis su kolegomis užsienyje mažina spaudimą išvykti.

Koja kojon su Europa

Nors ir esant palyginti nedideliame valstybiniame finansavime, Lietuvoje biotechnologijos mokslas vystosi efektyviau nei kaimyninėse šalyse. Šiandieninį biotechnologijų išsivystymo lygį iš dalies lemia tai, kad Lietuvoje veikia tokios stambios kompanijos, kaip „Fermentas“, kuris dabar priklauso pasauliniam koncernui „ThermoFisher“ ir „Sicor Biotech“. „Šitos dvi įmonės yra mūsų

biotechnologijos pagrindas, bet ateityje tikimės, kad tokių įmonių Lietuvoje bus šimtai“, – viliasi D. Matulis

Mokslininko nuomone, Lietuvos pažangą biotechnologijų moksle lėmė dar sovietmečiu mokslininkų nuveikti darbai. Šiandien jų įdirbį padeda išlaikyti ES finansavimas bei tarptautinio bendradarbiavimo galimybės. Antai dalyvaudama Skandinavijos ir Baltijos šalių sveikatos, gamtos ir biomedicinos mokslų specialistus, verslininkus ir politikus vienijančios asociacijos „ScanBalt“ valdyme, Lietuva įsitvirtino per vidurį tarp regiono lyderių.

Į priekį veda optimizmas

D. Matulis nuolat stengiasi pozityviai žvelgti į ateitį. Jo nuomone, svarbiausia pačiam įdėti kuo daugiau pastangų ir sukurti aplinką, kurioje pats norėtų būti. D. Matulis aktyviai prisidėjo tiek prie mokslininkų vienijančios „Futura Scientia“ asociacijos, tiek prie į tėvynę sugrįžusių lietuvių organizacijos „Sugrįžus“ kūrimo. Jo manymu, tik susibūrę galime vieni kitiems padėti ir kartu daryti įtaką Lietuvos realijoms bei valdžios sprendimams.

Jauno mokslininko teigimu, Rytų Europos pranašumas nėra tik pigesnė darbo jėga, kuri padeda daugiau atlikti už mažiau. Svarbiausias mūsų regiono privalumas – labai išsilavinę ir žingeidūs žmonės, kurie stengiasi suspėti su technologijų pažanga. D. Matulis neabejoja - „tik sunkiu kasdieniu darbu susikuriame sėkmę“.